

â

**TEORIA GENERALĂ
A FOLOSIRII
MÎINTI DE LUCRU,
DOBÎNZI SI A BANILOR**

**J.M. TEORIA GENERALĂ
KEYNES A FOLOSIRII
MIINI DE LUCRU,
A DÓBÎNZII SI A BANILOR**

**EDITURA
ȘTIINȚIFICĂ • 1970**

PREFATĂ

Această carte se adresează mai ales confracților mei economiști. Sper că va fi inteligibilă și pentru alții, dar scopul ei principal este studierea unor probleme teoretice dificile și numai în al doilea rînd a aplicațiilor practice ale teoriei. Căci dacă gîndirea economică ortodoxă este în impas, vina nu o poartă suprastructura ei care a fost clădită cu multă grijă pentru coerența logică, ci lipsa de claritate și generalitate a premiselor. De aceea, țelul meu de a-i convinge pe economiști să-și reexamineze critic anumite ipoteze fundamentale nu pot să **mi-l** ating decît recurgînd la o argumentare foarte abstractă și, de asemenea, la discutarea în contradictoriu a multor probleme. Aș fi preferat să pot rezerva controverselor un spațiu mai **restrîns**. **Le-am** socotit însă **importante**, nu numai pentru **a-mi** explica propriul punct de vedere, ci și pentru a arăta în ce privințe el se deosebește de teoria curentă. Cei atașați ferm teoriei pe care eu o numesc „clasică“ vor oscila, cred, între părerea că nu am **cîtuși** de puțin dreptate și părerea că nu spun nimic nou. **Rămîne** ca alții să decidă dacă este valabilă vreuna dintre aceste două păreri sau poate o a treia. Pasajele în care recurg la discutarea în contradictoriu a problemelor urmăresc să ofere material pentru **răspunsuri**; și trebuie să cer iertare dacă, în dorința de a face delimitări nete, modul meu de a purta discuția este prea ascuțit. Eu însumi am susținut cu convingere, timp de mulți ani, teoriile pe care acum le atac și cred că punctele lor tari nu-mi sînt necunoscute.

Importanța problemelor ridicate este atît de mare încît nici nu poate fi exagerată. Dar dacă explicațiile mele sînt corecte, cei pe care trebuie să-i conving mai întîi sînt confracții mei economiști, nu marele public. În stadiul actual al discuției, marele public, deși binevenit la dezbateri, poate doar să asiste în tăcere la încercarea unui economist de a lichida profundele divergențe dintre confracții săi, divergențe care pentru moment aproape că au distrus influența practică a teoriei economice și vor continua să acționeze în același sens cît timp nu vor fi fost rezolvate.

Raportul dintre această carte și lucrarea mea *A Treatise on Money (Tratat despre bani)*, pe care am publicat-o cu cinci ani în urmă, îmi este probabil mai clar mie decât va fi pentru alții; și ceea ce în propria-mi viziune este o evoluție firească pe o linie de gândire pe care mă situez de mai mulți ani, poate să-i apară uneori cititorului ca o deconcertantă schimbare de opinie. Această dificultate nu se poate spune că este atenuată de anumite schimbări pe care am simțit nevoia să le fac în terminologia folosită. Modificările de limbaj le-am relevat de-a lungul paginilor care urmează; cât privește raportul general dintre cele două cărți, el poate fi exprimat pe scurt astfel: Când am început să scriu *A Treatise on Money*, evoluam încă pe linia concepției tradiționale care tratează influența banilor ca ceva, să spun așa, separat de teoria generală a cererii și a ofertei. Când am terminat cartea, evoluasem întrucîtva în direcția transformării teoriei monetare într-o teorie a producției în ansamblu. Dar insuficienta mea emancipare de ideile preconceptuate s-a vădit în ceea ce consider acum a fi carența principală a părților teoretice ale acelei lucrări (cărțile a III-a și a IV-a), și anume, în faptul că nu am reușit să tratez temeinic efectele *modificărilor* în nivelul producției. Așa-numitele mele „ecuații fundamentale“ erau o imagine instantanee bazată pe un volum al producției dat. Ele încercau să arate cum, presupunîndu-se această producție dată, puteau să apară forțe care determinau un dezechilibru al profiturilor și astfel făceau necesară schimbarea nivelului producției. Dinamica, însă, ca aspect distinct de imaginea de moment, era tratată incomplet și extrem de neclar. Lucrarea de față, dimpotrivă, a ajuns să fie înaintea de toate un studiu asupra forțelor care determină schimbările în volumul producției și în gradul de folosire (ocupare) a mîinii de lucru în ansamblu; și cu toate că se arată că banii au un rol esențial și specific în cadrul mecanismului economic, detaliile tehnice monetare rămîn pe planul al doilea. Vom constata că o economie monetară este, în fond, o economie în care schimbarea vederilor asupra viitorului poate să influențeze volumul mîinii de lucru, nu numai direcțiile ei. Dar metoda noastră, de a analiza comportamentul economic actual prin prisma influenței ideilor schimbătoare despre viitor, depinde de interacțiunea cererii și a ofertei și este legată astfel de teoria noastră fundamentală a valorii. Ajungem în felul acesta la o teorie

mai generală, în care teoria clasică, așa cum o cunoaștem noi, se încadrează ca un caz special.

Autorul unei cărți ca aceasta, pășind pe cărări necunoscute, depinde extrem de mult de aprecieri critice și schimburi de păreri, dacă vrea să evite ca greșelile să fie în proporție excesivă. Este uimitor ce absurdități poți ajunge să crezi, temporar, dacă gîndești prea multă vreme de unul singur; aceasta mai ales în teoria economică (ca și în celelalte științe morale), unde adesea nu este posibil să-ți supui ideile unei verificări concludente, nici pe tărîm logic și nici pe tărîm experimental. Lucrînd la această carte, poate chiar în mai mare măsură decît atunci cînd am scris *A Treatise on Money*, am beneficiat de sfaturile permanente și de criticile constructive ale d-lui R. F. Kahn. Sînt multe lucruri în această carte care nu ar fi căpătat înfățișarea lor actuală dacă nu ar fi fost sugestiile sale. Am primit de asemenea un mare ajutor din partea d-nei Joan Robinson, a d-lui R. G. Hawtrey și a d-lui R. F. Harrod, care au citit întreaga corectură. Indicele a fost întocmit de d-l D. M. Bensusan-Butt de la King's College, Cambridge.

Elaborarea acestei cărți a însemnat pentru autor un efort prelungit pentru a se debarasa de moduri obișnuite de gîndire și de exprimare și același lucru trebuie să-l însemne lectura ei pentru cei mai mulți cititori, dacă e vorba ca intențiile autorului în ceea ce-i privește să fie încununat de succes. Ideile exprimate aici cu atîta trudă sînt extrem de simple și ar trebui să fie de la sine înțelese. Dificultatea nu o constituie ideile noi, ci debarasarea de cele vechi, care au căpătat ramificații în toate ungherele minții noastre, a celor formați la școala prin care au trecut cei mai mulți dintre noi.

J. M. KEYNES

13 decembrie 1935

TABLA DE MATERII

CUVÎNT ÎNAINTE DE L. STROJA.....	5
PREFAȚA.....	35
CARTEA ÎNȚII	
INTRODUCERE	
Capitolul 1	
TEORIA GENERALĂ.....	41
Capitolul 2	
POSTULATELE TEORIEI CLASICE.....	42
Capitolul 3	
PRINCIPIUL CERERII EFECTIVE.....	fi0
CARTEA A DOUA	
DEFINIȚII ȘI CONCEPTE	
Capitolul 4	
ALEGerea UNITĂȚII DE MĂSURĂ.....	73
Capitolul 5	
ANTICIPĂRILE CA FACTOR CARE DETERMINĂ PRODUCȚIA ȘI OCUPAREA.....	81
Capitolul 6	
DEFINIREA VENITULUI, A ECONOMIILOR ȘI A INVESTIȚIILOR.....	87
Apendice la capitolul 6: Apendice cu privire la costul de întrebuințare	
Capitolul 7	
ALTE CONSIDERAȚII DESPRE CONCEPTELE DE ECONOMII ȘI DE INVESTIȚII.....	107
CARTEA A TREIA	
ÎNCLINAȚIA SPRE CONSUM	
Capitolul 8	
ÎNCLINAȚIA SPRE CONSUM: I. FACTORII OBIECTIVI.....	119
Capitolul 9	
ÎNCLINAȚIA SPRE CONSUM: II. FACTORII SUBIECTIVI.....	135
Capitolul 10	
ÎNCLINAȚIA MARGINALĂ SPRE CONSUM ȘI MULTIPLICATORUL.....	140

CARTEA A PATRA
IMBOLDUL LA INVESTIȚII

Capitolul 11	
EFICIENȚA MARGINALĂ A CAPITALULUI	159
Capitolul 12	
STAREA DE ANTICIPARE PE TERMEN LUNG	170
Capitolul 13	
TEORIA GENERALĂ A RATEI DOBÎNZII	186
Capitolul 14	
TEORIA CLASICĂ A RATEI DOBÎNZII	195
Apendice la capitolul 14: Apendice cu privire la rata dobânzii în <i>Principles of Economics</i> de Marshall, <i>Principles of Political Economy</i> de Ricardo și alte lucrări	
Capitolul 15	
MOBILURILE PSIHLOGICE ȘI COMERCIALE ALE LICHIDITĂȚII	212
Capitolul 16	
OBSERVAȚII DIVERSE CU PRIVIRE LA NATURA CAPITALULUI	226
Capitolul 17	
PROPRIETĂȚILE ESENȚIALE ALE DOBÎNZII ȘI ALE BANILOR	237
Capitolul 18	
TEORIA GENERALĂ A OCUPĂRII ÎNTR-O NOUĂ FORMULARE	257

CARTEA A CINCEA
SALARIILE NOMINALE ȘI PREȚURILE

Capitolul 19	
MODIFICĂRILE SALARIILOR NOMINALE	269
Apendice la capitolul 19: Apendice cu privire la lucrarea prof. Pigou, <i>Theory of Unemployment</i>	
Capitolul 20	
FUNȚIA OCUPĂRII MÎINII DE LUCRU	290
Capitolul 21	
TEORIA PREȚURILOR	304

CARTEA A ȘASEA
SCURTE ÎNSEMNĂRI SUGERATE DE TEORIA GENERALĂ

Capitolul 22	
ÎNSEMNĂRI DESPRE CICLUL ECONOMIC	319

Capitolul 23

ÎNSEMĂNĂRI DESPRE MERCANTILISM, LEGILE CONTRA CAMETEI, BANII ȘTAM- PILAȚI ȘI TEORIILE SUBCONSUMULUI	337
--	-----

Capitolul 24

ÎNSEMĂNĂRI FINALE CU PRIVIRE LA FILOZOFIA SOCIALĂ LA CARE POATE CONDUCE TEORIA GENERALĂ	375
--	-----